

розвиток молочного скотарства та переробних підприємств за рахунок бюджетних коштів, а також фінансування виробництва нішевих молочних продуктів [2].

Наразі необхідно розробити дієвий механізм реалізації даної програми. Адже без належного фінансування з боку держави можна втратити молочне тваринництво, а негативні процеси у молокопереробній галузі набудуть незворотного характеру.

Висновки. Протягом останніх років в Україні відмічається суттєве зменшення поголів'я великої рогатої худоби – основного постачальника молочної сировини, але не зважаючи на скорочення обсягів виробництва, зростає продуктивність корів та поліпшується якість молока. Зменшення обсягів виробництва молочної сировини призвело до скорочення промислового виробництва усіх видів молочних продуктів і погіршенню їх якості. Без державної підтримки і фінансування молочного скотарства не можливий розвиток молокопереробної галузі у перспективі.

Список використаних джерел

1. В умовах воєнного стану молочна галузь продовжує працювати. *Голос України*. URL: <http://www.golos.com.ua/article/359797>

2. Гладій М. Р., Просович О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку молочної галузі України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми економіки та управління: зб. наук. пр. Львів, 2022. № 2 (10). С. 20-31

3. Капустіна К. (2022). Як війна-2022 змінює ринок молока в Україні . URL: <https://zemliak.com/biznes/2590-yak-viyna-2022-zminuyue-rinok-moloka-v-ukrajini>

4. Карпенко В. Л. Аналіз стану розвитку молокопереробної галузі України. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: економічні науки: зб. наук. пр. Хмельницький, 2020. № 5. С. 90-101

5. Офіційний сайт Держстату України . URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

УДК:6.36.39.061

РІСТ І РОЗВИТОК ЯГНЯТ 1 І 2 ПОКОЛІННЯ М'ЯСОСАЛЬНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ

Кірович Н.О., к. с.-г. н., доцент, kafedratvppt@ukr.net

Слюсаренко І.С., к. с.-г. н. (доктор філософії)

Рудик А.О., студент-магістр

Одеський державний аграрний університет, Україна, м. Одеса

Представлено результати вивчення розвитку новонароджених ягнят, отриманих від вівчаток першого та другого покоління (ЦхГ) з використання баранів-плідників гісарської породи. Встановлено, що ягнята народжувалися здоровими, життєздатними, з добре розвиненим вовняним покривом. Обидва покоління дали крупне потомство як серед баранців, так і серед ярків, особливо це помітно на ягнятах, народжених у числі одинців. У двійнят тенденцію до переваги за живою масою зберігали потомки другого покоління.

Ключові слова: *вівці, жива маса, порода, ягнята, баранчики, ярки, статі тіла*

Вівчарство – важлива галузь тваринництва, яка виробляє незамінну сировину для легкої промисловості і продукти харчування для населення. Основною продукцією вівчарства є вовна, яка, незважаючи на досягнення у виробництві синтетичних і штучних волокон, залишається незамінною сировиною для текстильної промисловості.

Але на сучасному етапі розвитку галузі вівчарства вовна, як сировина, втрачає свою привабливість, що має негативні наслідки в тонкорунному і напівтонкорунному напрямі

вівчарства. Сьогодні все більшого поширення набуває виробництво м'яса: баранини та ягнятини. Основними джерелами виробництва дієтичного м'яса овець в усьому світі є напівтонкорунне м'ясо-вовнове вівчарство, від якого одержують не тільки м'ясо, а й високоякісну кросбредну вовну [1]. В умовах ринкових відносин ціна реалізації вовни катастрофічно падає, а баранини, навпаки, зростає. У зв'язку з цим, для підвищення конкурентоспроможності галузі, у вівчарстві усіх напрямів продуктивності увага прикута до підвищення м'ясної продуктивності овець і збільшення виробництва баранини [3].

Важливим прийомом збільшення виробництва баранини є збереження ягнят та цілеспрямоване їх вирощування. Адже тільки здорові, життєздатні тварини можуть мати високу продуктивність і повністю реалізувати свій генетичний потенціал. Відомо, що спадково зумовлені ознаки реалізуються в різних порід по-різному [2]. Це зумовлено дією багатьох чинників, основними з яких є умови середовища зростання і розвитку організму тварини, зокрема забезпечення повноцінною годівлею збалансованою за всіма поживними, мінеральними речовинами та вітамінами, а також сила спадковості ознак батьків й успадкування їх потомством. Для підвищення м'ясної продуктивності овець використовують породи різного напрямку продуктивності з добре розвиненими м'ясними ознаками. Враховуючи викладене, метою нашої роботи було вивчення розвитку новонароджених ягнят, одержаних від використання баранів різних порід на матках цигайської породи.

Методика дослідження. Роботу виконували у СТОВ "Роздільнянське" Роздільнянського району Одеської області, де в період парувальної кампанії було спаровано 20 маток першого покоління (ГхЦ) породи з баранами-плідниками (2 гол.) гісарської породи і 20 голів (МхЦ) з баранами-плідниками (2 гол.) породи меріноландшафт. Барани-плідники і матки були підібрані за принципом аналогів з урахуванням живої маси. Одержане потомство розподілили за статтю і типом народження (одинці і двійні). При народженні в усіх ягнят визначали живу масу шляхом зважування та оцінювали загальний стан, життєздатність – візуально. Екстер'єр оцінювали шляхом взяття промірів статей тіла. Цифровий матеріал опрацьовували біометричним методом варіаційної статистики за методикою М.О. Плохинського.

Результати досліджень. Жива маса є інтегральним показником, який об'єднує розвиток функціональних і ростових особливостей організму на певному етапі його розвитку. Зокрема, жива маса ягнят при народженні свідчить про їх розвиток в ембріональний період, який залежить від багатьох факторів, у тому числі й від породи батьків.(табл.1).

Таблиця 1. Жива маса ягнят при народженні, F₁, F₁, кг

Тип народження	Покоління			
	перше			
	n	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	n	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$
Баранці				
Одинці	9	4,27±0,142*	4	5,79±0,100
Двійні	18	3,98±0,053***	20	5,70±0,034
В середньому	27	4,12±0,097**	24	5,74±0,67
Ярки				
Одинці	6	4,13±0,236	5	4,93±0,041VVV
Двійні	20	4,08±0,081***	25	4,71±0,042
В середньому	26	4,10±0,158	30	4,83±0,041

Як видно з даної таблиці у ягнят, народжених у числі одинців. Народжені в числі одинців від другого покоління вірогідно (P>0,95) переважали за живою масою своїх

ровесниць першого покоління на 15,2 %. Серед баранців-одинців перевагу також мали потомки другого покоління (10,1 %), але ця різниця була невірогідною. Жива маса ягнят, народжених у числі двійнят, не мала суттєвої й вірогідної різниці між першим та другим поколінням. Однак тенденція до переваги зберіглася в другого покоління. В ярок ця перевага становила 9,2 %, у баранців – 5. У потомстві першого і другого покоління відмічалася різниця між баранцями і ярками за живою масою, що зумовлено статевим диморфізмом. Так, у потомстві другого покоління баранці мали перевагу (11%) над ярками за живою масою серед народжених у числі одинців, але вона була невірогідною. У потомстві першого покоління серед одинців більшу і невірогідну живу масу мали також баранці порівняно з ярками (14,3 %). Серед двійнят суттєвої різниці не відмічалася. Про це свідчать коефіцієнти мінливості живої маси, які були на середньому рівні значення з дещо більшим відхиленням в ярок-двійнят від першого покоління (15,1 %) та в баранів-двійнят від другого покоління (16,2 %).

Список використаних джерел

1. Китаєва А. П., Слюсаренко І. С. Розвиток новонароджених ягнят цигайської породи залежно від генотипу батьків. Вісник Дніпровського державного аграрно-економічного університету, Дніпро. №1(43) С.95- 98.
2. Мамедов, С.М. Особливості продуктивності романівських овець в умовах Херсонської області. Таврійський науковий вісник, 2021. № 121. С. 171-177. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.121.24>.
3. Ткачук, В.П., Ковальчук, В.І., Шуляр, А.Л. Оцінка продуктивних ознак романівської породи. Вісник Дніпропетровського аграрно-економічного університету, 2017. С. 103-106.

УДК 636.398.6

ПРОДУКТИВНІСТЬ ВІВЦЕМАТОК РОМАНІВСЬКОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ТОВ «СМАРТ АГРО ТРЕНД»

Куліш О.О., магістр, oleksandrkulish@ukr.net

Богданова Н.В., кандидат с.-г. наук, доцент, bogdanova212@nubip.edu.ua

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м.Київ

За результатами наших досліджень встановлено, що доцільно розводити овець багатоплідної романівської породи з метою збільшення виробництва і реалізації баранини і дієтичної ягнятини.

Ключові слова: *вівцематки, романівська порода, багатоплідність, продуктивність.*

Романівські вівці мають статус тварин з дуже високою плодючістю, асканійська каракульська порода має високу, решта порід і типів – середню. Саме тому фахівці вважають романівську породу овець однією з найперспективніших в Україні [1, 4, 5]. Її можна розводити в чистоті, а також використовувати з метою підвищення плодючості інших порід і типів овець у різних варіантах схрещування [3].

Продуктивні особливості овець романівської породи детально вивчені В. Сухарльовим в умовах Сумської області [4]. На думку вченого, враховуючи ситуацію, що склалася на ринку вівчарської продукції, значною перевагою цих овець є те, що за рахунок плодючості (200-500%) можна виробити 100 кг і більше ягнятини в рік у живій масі на вівцематку.